

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่ในงานและการลาออกจากห้องตัวเอง ใจกลางการทำงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร (Organizational Commitment)

2.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการฝังตัวในงาน (Job Embeddedness)

2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร (Organizational Commitment)

ความพึงพอใจในงานไม่ได้มีผลโดยตรงต่อการคงอยู่ในงานหรือการลาออก แต่จะต้องถูกเปลี่ยนไปเป็นความผูกพันต่อองค์กรเสียก่อน แล้วจึงจะไปมีผลต่อการคงอยู่ในงานหรือการลาออก อีกทีหนึ่ง

ความผูกพันต่อองค์กร เป็นความสัมพันธ์อันแน่นหนาของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของสมาชิกในการเข้าร่วมขององค์กร (Steers, 1977) โดยมีการแสดงให้เห็นถึง

- 1) ความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า และการยอมรับเป้าหมายขององค์กร
- 2) ความคาดหวังที่จะใช้ความพยายามเพื่อประโยชน์ขององค์กร
- 3) ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะดำรงรักษาสถานภาพของการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร (Porter, 1974)

ความผูกพันต่อองค์กร ยังเป็นตัวแปรที่จำแนกบุคคลผู้ที่ยังอยู่กับองค์กรกับผู้ที่ลาออก โดยผู้ที่จะคงอยู่กับองค์กรจะมีเหตุผล 3 ลักษณะ คือ

- 1) ความผูกพันต่อองค์กรด้านความรู้สึก (Affective Commitment)
- 2) ความผูกพันต่อองค์กรด้านความต่อเนื่อง (Continuance Commitment)
- 3) ความผูกพันต่อองค์กรด้านบรรทธาฐาน (Normative Commitment)

โดยผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์กรมักจะมององค์กรในทางบวก ซึ่งจะเกิดความรู้สึกที่ผูกพัน มีความต้องการและมีความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (Meyer, Allen and Smith, 1993)

ปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความรู้สึกยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร (Steers, 1977) ได้แก่

- 1) ลักษณะส่วนตัวของพนักงาน รวมทั้งอุปกรณ์การทำงานในองค์กร และความแตกต่างในความรุนแรงของความต้องการ เช่น ความต้องการความสำเร็จในชีวิต
- 2) ลักษณะงาน เช่น การมีความหมายของงานที่ทำ และโอกาสที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน
- 3) ประสบการณ์ในการทำงาน เช่น ความน่าเชื่อถือได้ขององค์กรที่ผ่านมาในอดีต ตลอดจนคำพูด และความรู้สึกของพนักงานอื่นๆ ที่มีต่อองค์กร
ผลที่ตามมาของความผูกพันต่องค์กร ได้แก่ พนักงานมีความเอาใจใส่เพิ่มขึ้น ความผูกพันต่องาน เพิ่มความพยายามในการทำงานมากขึ้น และองค์กรสามารถรักษาพนักงานไว้ได้

2.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการฝังตึงในงาน (Job Embeddedness)

ทฤษฎีความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่องค์กร สามารถนำมาใช้อธิบายเรื่องการลาออกหรือตั้งใจจะลาออก ได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม Mitchell และคณะ (2001) พบว่าคนที่ลาออกจากองค์กรนั้น บางคนก็ไม่ได้มีความไม่พึงพอใจในงาน (Job Dissatisfaction) แต่ลาออกเนื่องจากสาเหตุอื่น ซึ่งบางอย่างก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องงานเลย และทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ 2 ทฤษฎีดังกล่าว ก็นำมาใช้อธิบายเรื่องการคงอยู่ในงาน ได้ไม่ดีนัก จึงได้นำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการฝังตึงในงาน (Job Embeddedness) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลยังสมัครใจทำงานเดิมของตนเอง ต่อไป ประกอบด้วย 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่

- ปัจจัยด้านองค์กรหรือด้านที่เกี่ยวกับตัวงานเอง (Organization หรือ On-the-Job)
- ปัจจัยด้านชุมชนหรือด้านที่นอกเหนืองาน (Community หรือ Off-the-Job)

ในแต่ละปัจจัยหลัก ประกอบด้วยปัจจัยอีก 3 ด้าน ได้แก่

- ความลงตัว (Fit)
- พันธะ (Links)
- สิ่งที่ต้องสละ (Sacrifice)

รวมเป็นปัจจัยอย่าง 6 ปัจจัย ดังนี้

ความลงตัว (Fit) หมายถึงการที่บุคคลรู้สึกว่าตนเองมีความเหมาะสม เข้ากันได้ดี และอยู่ในกับองค์กร และสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยิ่งบุคคลมีความรู้สึกว่าตนเองเหมาะสมกับองค์กร และสิ่งแวดล้อมมากเท่าไร โอกาสที่บุคคลจะมีความรู้สึกเป็นมืออาชีพ และยังคงทำงานอยู่ที่เดิมต่อไปมากขึ้นเท่านั้น

1) ความลงตัวในองค์กร (Fit to Organization) ค่านิยม เป้าหมายในอาชีพ และแผนการในอนาคตของบุคคล ต้องไปกันได้กับวัฒนธรรมขององค์กร และสิ่งที่องค์กรต้องการจากบุคคลในขณะนี้ เช่น ความรู้ ทักษะ ความสามารถ เป็นต้น

2) ความลงตัวในชุมชน (Fit to Community) ความเหมาะสมด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ภูมิอากาศ สิ่งอำนวยความสะดวก วัฒนธรรม การเมือง กิจกรรมบันเทิง เป็นต้น

พันธะ (Links) หมายถึงความสัมพันธ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ระหว่างบุคคล กับองค์กรหรือคนอื่นๆ ประกอบด้วยความสัมพันธ์ทางสังคม ทางจิตใจ ทางการเงิน ระหว่างเพื่อน กลุ่ม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมซึ่งบุคคลและครอบครัวดำรงอยู่ มีผลทำให้บุคคลเลือกจะอยู่ทำงานที่เดิมต่อไปมากกว่าลาออก ยิ่งมีจำนวนของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและเครือข่ายต่างๆ เหล่านี้มากเท่าไร โอกาสที่บุคคลจะยังคงทำงานอยู่ที่เดิมต่อไปก็มากขึ้นเท่านั้น

3) พันธะในองค์กร (Links to Organization) ตัวอย่าง เช่น การมีอายุมากขึ้น การมีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง การเป็นคณะกรรมการหรือกรรมการต่างๆ เป็นต้น

4) พันธะในชุมชน (Links to Community) ตัวอย่าง เช่น การสมรสแล้ว การมีลูกเล็กๆ ที่ต้องการการดูแล กิจกรรมทางศาสนา งานอาสาสมัครที่ทำร่วมกับชุมชน เป็นต้น

สิ่งที่ต้อง sacifice (Sacrifice) หมายถึงสิ่งที่บุคคลรับรู้ว่าจะต้องสูญเสียไป ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุ หรือจิตใจ เมื่อออกรจากงานที่ทำอยู่ ณ ปัจจุบัน โดยเฉพาะเมื่อต้องย้ายไปอยู่สถานที่แห่งใหม่ (Relocate) ยิ่งบุคคลมีความรู้สึกว่าตนเองจะต้องสูญเสียสิ่งที่เคยได้รับจากองค์กร และสิ่งแวดล้อมมากเท่าไร โอกาสที่บุคคลจะตัดสินใจลาออกจากงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันก็มากขึ้นเท่านั้น

5) สิ่งที่ต้อง sacifice เกี่ยวกับองค์กร (Organization-Related Sacrifice) ตัวอย่าง เช่น แม่จะใหม่จะได้รับเงินเดือนสูงกว่า แต่ก็ต้องเสียโอกาสที่จะได้เงินสวัสดิการของที่ทำงานเดิม ซึ่งให้เฉพาะผู้ที่ทำงานมาเกิน 10 ปีขึ้นไป หรือเสียโอกาสที่จะได้เลื่อนสูงตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งมีปัจจัยของ การอยู่กับองค์กรนานนานเป็นตัวหนึ่งในการพิจารณา เป็นต้น

6) สิ่งที่ต้อง sacifice เกี่ยวกับชุมชน (Community -Related Sacrifice) ตัวอย่าง เช่น เมืองใหญ่ๆ นักมีสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อชีวิตและครอบครัวอย่างเพียงพร้อม เป็นต้น ว่าโรงเรียนที่มีคุณภาพ ห้างสรรพสินค้า การคมนาคมที่สะดวกสบาย ฯลฯ การย้ายหรือลาออกจากไปทำงานยังที่อื่นซึ่งมีความเจริญและความสะดวกสบายน้อยกว่า ก็จะต้องสูญเสียสิ่งเหล่านี้ไป เป็นต้น ยิ่งบุคคลมีความรู้สึกว่าตนเองจะต้องสูญเสียสิ่งที่เคยได้รับจากองค์กร และสิ่งแวดล้อมมากเท่าไร โอกาสที่บุคคลจะตัดสินใจลาออกจากก็มากขึ้นเท่านั้น

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีความต้องการศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการคงการทำงานของแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่ แนวคิดหลักที่นำมาใช้ในการศึกษา คือการฝังตรงในงาน (Job Embeddedness) ซึ่งใช้อธิบายเรื่องการคงอยู่ในงานได้ดีกว่าทฤษฎีหรือแนวคิดเรื่องการทำงานเดิม เช่น ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร เป็นต้น ที่อาจอธิบายเรื่องการลาออกได้ดี แต่นำมาใช้อธิบายเรื่องการคงอยู่ในงานได้ยังไม่คืนัก

นอกจากนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการฝังตรงในงาน ยังให้ความสำคัญกับทั้งปัจจัยด้านชุมชน หรือปัจจัยนอกเหนืองาน พоя กับปัจจัยด้านองค์กร หรือปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวงานเอง ซึ่งปัจจัยนอกเหนืองานนี้ บางครั้ง ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับงานเลย (Non-Attitude Factors) ซึ่งแตกต่างไปจากทฤษฎีหรือแนวคิดเรื่องการทำงานเดิม ที่มักกล่าวถึงสภาพทัศนคติต่อตัวงาน และเน้นปัจจัยด้านองค์กร หรือปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวงานเองเป็นหลัก ผู้ศึกษาคาดหวังว่าผลการศึกษาอาจแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยนอกเหนืองาน ซึ่งอาจนำมาอธิบายการคงการทำงานของแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่ และนำไปสู่การเข้าใจถึงสาเหตุของการคงการทำงานของแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยทั่วไปได้ดังนี้

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์กร

สนทยา เรือนปัญโญ (2548) ได้ศึกษาความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลรามาธาราชนรชเชียงใหม่ และเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในงานและระดับความผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรามาธาราชนรเชียงใหม่ โดยวิธีการเก็บแบบสอบถามพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 187 คน จากจำนวนพยาบาลวิชาชีพทั้งหมด 857 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย แบบวัดความพึงพอใจในงานของรชนิดา ตุงคสวัสดิ์ (2545) ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดความพึงพอใจในงานของ Whitley & Putzler (1994) ซึ่งใช้วัดความพึงพอใจในงานทั้ง 4 ด้านคือ ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ด้านคุณค่าของงาน ด้านสัมพันธภาพในงานและด้านผลประโยชน์ตอบแทน และใช้แบบวัดความผูกพันต่อองค์กรของ กาญจนานุ โนในกอง (2542) ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดความผูกพันต่อองค์กรของ Allen and Meyer (1990) ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความพึงพอใจในงานโดยรวมและ

ความผูกพันต่อองค์การอยู่ในระดับปานกลาง พยาบาลวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน สภานาฎ หรืออยู่ในแผนกที่ปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจในงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่พยาบาลวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน สภานาฎ ต่างกันมีความผูกพันต่อองค์การแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่พยาบาลวิชาชีพที่มีอายุการทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีความผูกพันต่อองค์การมากที่สุด และพยาบาลวิชาชีพที่มีสถานภาพสมรสคู่มีความผูกพันต่อองค์การมากกว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรสโสด ส่วนพยาบาลวิชาชีพที่อยู่ในแผนกที่ปฏิบัติงานต่างกันมีความผูกพันต่อองค์การไม่แตกต่างกัน

รุ่ง มาสิก (2553) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่องานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลกลัย อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลกลัย ทั้งที่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 200 คน จากทั้งหมด 214 คน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามเกี่ยวกับความมั่นใจในการทำงาน คำถามเกี่ยวกับการบริการที่มุ่งเน้นลูกค้า คำถามเกี่ยวกับบรรยากาศการทำงานให้บริการ และคำถามเกี่ยวกับความผูกพันต่องานของพนักงาน 3 ด้านคือ ด้านความมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงาน ด้านการอุทิศตนในการทำงาน และด้านการให้เวลาทำงาน ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านการบริการที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่องานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านความมั่นใจในการทำงาน ด้านการบริการที่มุ่งเน้นลูกค้า และด้านบรรยากาศในการให้บริการ โดยในส่วนของความผูกพันต่องาน พบว่า เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลกลัย อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความผูกพันต่องาน และพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อระดับความผูกพันต่องานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนที่ได้รับจากการ และประเภทสายงาน นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยด้านความมั่นใจในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประเภทสายงาน ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยด้านการบริการที่มุ่งเน้นลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนที่ได้รับจากการ และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยด้านบรรยากาศในการบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนที่ได้รับจากการ ประเภทสายงาน

2.3.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝังตรึงในงาน

Mitchell และคณะ (2001) ได้ศึกษารายการนำทฤษฎีการฝังตรึงในงานมาใช้พยากรณ์การลาออกโดยสมัครใจของบุคลากรในธุรกิจที่มีอัตราการว่างงานต่ำ และอัตราการลาออกสูง โดยกลุ่มตัวอย่าง คือพนักงานร้านค้าปลีก จำนวน 177 ราย และพนักงานในโรงพยาบาล จำนวน 208 รายในประเทศสหรัฐอเมริกา พบร่วมกันว่าการฝังตรึงในงานมีความสัมพันธ์เชิงผูกพันกับความตั้งใจจะลาออกจากงาน (Intention to Leave) และเมื่อความคุณปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เพศ ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร การทำงานใหม่ (Job Search) และการรับรู้ทางเลือกอื่น (Perceived Alternative) โดยวิเคราะห์การลดอายุพหุคุณ พบร่วมกันว่าการฝังตรึงในงาน ที่ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์การลาออกโดยสมัครใจ (Voluntary Turnover) ของพนักงานในเวลาต่อมาได้เป็นอย่างดี ก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร ความตั้งใจจะลาออกจากงานและการลาออกจากงานจริงๆ ก็ยิ่งน้อยลงเท่านั้น

Lee และคณะ (2004) ได้ศึกษารายการฝังตรึงในงานของพนักงานธนาคาร จำนวน 829 รายในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยแบ่งการฝังตรึงในงานออกเป็น 2 ปัจจัย คือปัจจัยเกี่ยวกับตัวงานเอง และปัจจัยนอกเหนืองาน (On-the-Job and Off-the-Job Embeddedness) พบร่วมกันว่าปัจจัยนอกเหนืองาน มีความสัมพันธ์กับการลาออกโดยสมัครใจและการหยุดงานโดยไตร่ตรองไว้ล่วงหน้า (Volitional Absences) ของพนักงานในเวลาต่อมาอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ปัจจัยเกี่ยวกับตัวงานเอง ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว แต่ในขณะเดียวกัน พบร่วมกันว่าปัจจัยเกี่ยวกับตัวงานเอง มีความสัมพันธ์กับการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร (Organizational Citizenship) และผลการปฏิบัติงาน (Job Performance) อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ปัจจัยนอกเหนืองาน กลับไม่พบมีความสัมพันธ์ดังกล่าว

พันธ์พงศ์ ตาเรืองศรี(2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออายุรแพทย์ในการคงการรับราชการ ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออายุรแพทย์ในการคงการรับราชการในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขของกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คืออายุรแพทย์ ในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ในเขตต่างจังหวัดทั้ง 75 จังหวัดทั่วประเทศไทย จำนวน 171 คน โดยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งสามารถแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและความตั้งใจจะอยู่หรือลาออก ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กร โดยนำมาจากแบบสำรวจมาตรฐาน Organization Commitment Questionnaire (OCQ) ของ Mowday, Steers และ

Porter (1979) (อ้างใน Luthans (1992)) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝังตรงในงานโดยสร้างตามทฤษฎีของ Mitchell และคณะ (2001) และคำตามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านสาเหตุของการคงการรับราชการและได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลทั่วไป ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และการฝังตรงในงาน ระหว่างอายุแพทย์กลุ่มที่ไม่คิดจะลาออกจากกับกลุ่มที่คิดจะลาออกจาก ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในทางบวกต่ออายุแพทย์ในการคงการรับราชการ ได้แก่ ความเข้ากันได้กับชุมชนที่อาศัย ความเข้ากันได้กับโรงพยาบาล ชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาด ความรู้สึกมั่นคงจากการอยู่ในระบบราชการ และการได้รับเกียรติจากเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งพบความสัมพันธ์ระหว่างการได้อยู่ที่เดียวกันกับคู่สมรส กับการคงการรับราชการต่อไป อายุแพทย์มีความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กร อยู่ในระดับมาก ในขณะที่มีการฝังตรงในงานโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของอายุแพทย์ 2 กลุ่มด้วย t-test พบว่าอายุแพทย์กลุ่มที่ไม่คิดจะลาออกจาก มีความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และการฝังตรงในงานโดยรวม มากกว่ากลุ่มที่คิดจะลาออกจากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงส่วนระหว่างความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กร กับอัตราการคงอยู่ในงาน โดยมีการฝังตรงในงานเป็นตัวแปรควบคุม กลับพบว่าความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กร ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการคงอยู่ในงาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์ผลถอยพหุคูณ ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และการฝังตรงในงาน กับอัตราการคงอยู่ในงาน พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการคงการรับราชการ ได้แก่ ตัวแปรการฝังตรงในงาน และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก